

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA **geografia – szkoła ponadpodstawowa**

I. Przedmiotowe zasady oceniania z geografii w szkole ponadpodstawowej opracowane są w oparciu o :

1. Statut Zespołu Szkół Nr 15 przy UDSK (WSO)
2. Podstawę programową kształcenia ogólnego przedmiotu geografia, III etap edukacyjny
3. Program nauczania geografii w zakresie podstawowym dla szkół ponadpodstawowych – Oblicza Geografii, wydawnictwa Nowa Era

II. Ocenianiu podlegają:

- *osiągnięcia edukacyjne* ucznia przebywającego w szkole zorganizowanej w podmiocie leczniczym oraz wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z zadań i obowiązków realizowanych podczas zajęć dydaktycznych,
- *zachowanie ucznia* (polega na rozpoznawaniu stopnia respektowania przez ucznia zasad współżycia społecznego i norm etycznych oraz obowiązków ucznia zawartych w Statucie Zespołu Szkół Nr 15 przy Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym im. L. Zamenhofs w Białymstoku.

Poziom wymagań dostosowany jest do wydolności psychofizycznej dziecka i stanu jego zdrowia.

III. Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Wiedza geograficzna.

1. Poznawanie terminologii geograficznej.
2. Zaznajomienie z różnorodnymi źródłami i metodami pozyskiwania informacji geograficznej.
3. Poznanie zróżnicowania środowiska geograficznego, głównych zjawisk i procesów geograficznych oraz ich uwarunkowań i konsekwencji.
4. Poznanie podstawowych relacji między elementami przestrzeni geograficznej (przyrodniczej, społeczno-gospodarczej i kulturowej) w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej.
5. Rozumienie prawidłowości w zakresie funkcjonowania środowiska geograficznego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda.
6. Rozumienie zasad racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody i zachowania dziedzictwa kulturowego.

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

1. Korzystanie z planów, map fizycznogeograficznych i społeczno-gospodarczych, fotografii, zdjęć lotniczych i satelitarnych, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych,

technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz geoinformacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.

2. Interpretowanie treści różnych map.
3. Identyfikowanie relacji między poszczególnymi elementami środowiska geograficznego (przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego).
4. Formułowanie twierdzeń o podstawowych prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska geograficznego.
5. Ocenianie zjawisk i procesów politycznych, społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach świata.
6. Przewidywanie skutków działalności gospodarczej człowieka w środowisku geograficznym.
7. Krytyczne, odpowiedzialne ocenianie przemian środowiska przyrodniczego oraz zmian społeczno-kulturowych i gospodarczych w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej.
8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.
9. Rozwijanie umiejętności komunikowania się i podejmowania konstruktywnej współpracy w grupie.
10. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

III. Kształtowanie postaw.

1. Rozwijanie zainteresowań geograficznych, budzenie ciekawości świata.
2. Docenianie znaczenia wiedzy geograficznej w poznawaniu i kształtowaniu przestrzeni geograficznej.
3. Dostrzeganie aplikacyjnego charakteru geografii.
4. Podejmowanie refleksji nad pięknem i harmonią świata przyrody, krajobrazów przyrodniczych i kulturowych oraz osiągnięciami cywilizacyjnymi ludzkości.
5. Rozumienie potrzeby racjonalnego gospodarowania w środowisku geograficznym zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, ochrony elementów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz konieczności rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych.
6. Przyjmowanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej.
7. Kształtowanie więzi emocjonalnych z najbliższym otoczeniem, regionem oraz krajem ojczystym.
8. Kształtowanie postawy zrozumienia i szacunku dla tradycji, kultury i osiągnięć cywilizacyjnych Polski, własnego regionu i społeczności lokalnej oraz dla ludzi innych kultur i tradycji.
9. Przełamywanie stereotypów i kształtowanie postaw solidarności, szacunku i empatii wobec Polaków oraz przedstawicieli innych narodów i społeczności.

IV. Przedmiotem oceniania są:

WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI:

Sposoby sprawdzania wiedzy:

- sprawdziany pisemne, testy sprawdzające
- kartkówki
- odpowiedzi ustne z bieżącego materiału
- prace domowe
- znajomość mapy Polski i świata

- prace dodatkowe (referaty, prezentacje, opracowania projektów, plansze tematyczne, prace plastyczne, albumy)
- samodzielna praca z tekstem źródłowym, np. odczytywanie i analizowanie danych statystycznych, treści mapy lub literatury

Umiejętności:

- sprawne posługiwanie się podstawowymi pomocami dydaktycznymi,
- umiejętność czytania map różnej treści,
- analizowanie rysunków, schematów, diagramów itp.,
- umiejętność prowadzenia obserwacji geograficznych i ich interpretacja,
- aktywna postawa ucznia na lekcji,
- współpraca w grupie i twórcze rozwiązywanie problemów naukowych

PRACA NA LEKCJI (postawa ucznia, aktywność)

- aktywność na lekcjach
- zaangażowanie
- umiejętność pracy w grupie
- zeszyty i zeszyty ćwiczeń
- regularny udział w lekcjach
- wypełnianie kart pracy dostosowanych do jednostki lekcyjnej

Ocena za *wiedzę i umiejętności:*

celująca	6	96 – 100%
bardzo dobra	5	91 – 95%
dobra	4	76 – 90%
dostateczna	3	51 – 75%
dopuszczająca	2	34 – 50%
niedostateczna	1	0 – 33%

Ocena za *pracę na lekcji:*

celująca	6	samodzielne zaprojektowanie, przeprowadzenie doświadczenia i sformułowanie wniosków
bardzo dobra	5	28 – 30 pkt
dobra	4	22 – 27 pkt
dostateczna	3	16 – 21 pkt
dopuszczająca	2	11 – 15 pkt
niedostateczna	1	0 – 10 pkt

Na oddziałach „długoleżących” między innymi onkologia, psychiatria ocena za pracę na lekcji będzie wystawiana po każdej trzeciej lub czwartej lekcji jako średnia arytmetyczna punktów zdobytych na kolejnych lekcjach. Taką ocenę otrzyma uczeń regularnie uczestniczący w zajęciach.

V. Wymagania edukacyjne a stopnie szkolne

W koncepcji prezentowanych zasad oceniania z geografii osiągnięcia ucznia określono w ten sposób, że stanowią one spełnienie wymagań koniecznych, podstawowych, rozszerzających, dopełniających i wykraczających zgodnie z wymaganiami edukacyjnymi geografii w zakresie podstawowym „Oblicza geografii” wydawnictwa Nowa Era.

Ocena celująca - wymagania wykraczające – obejmują wiadomości i umiejętności z wybranej dziedziny geografii, wykraczające trudnością poza poziom podstawowy, szczególnie złożone i oryginalne, twórczo naukowo, wąsko specjalistyczne.

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej
- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,

- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach organizowanych w szkole szpitalnej

Ocena bardzo dobra - wymagania dopełniające – obejmują elementy treści trudne do opanowania, złożone i nietypowe, występujące w wielu równoległych ujęciach, wyspecjalizowane, o trudno przewidywalnym zastosowaniu.

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej oraz potrafi:
- sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej,
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną,
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo - skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Ocena dobra - wymagania rozszerzające – obejmują elementy treści umiarkowanie przystępne, bardziej złożone i mniej typowe, w pewnym stopniu hipotetyczne, przydatne na dalszym etapie kształcenia, pośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia.

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową a także potrafi:
- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo - skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie,
- w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.

Ocena dostateczna - wymagania podstawowe – obejmują treści najprzystępniejsze, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach, bezpośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia.

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:
- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych,
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wykonywanie prostych obliczeń i zadań geograficznych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo - skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego

Ocena dopuszczająca - wymagania konieczne – obejmują te elementy treści, które mogą świadczyć o możliwości opanowania, przy odpowiednim nakładzie pracy, pozostałych elementów

tej treści. Stanowią je elementy najłatwiejsze, najczęściej stosowane, praktyczne, niewymagające większych modyfikacji, niezbędne do uczenia się ogółu podstawowych wiadomości i umiejętności.

Ocenę tą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

Ocena niedostateczna - Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej przedmiotu nauczania w danej klasie oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

Opracowała: mgr Joanna Malinowska